

STATISTIKENS FRAMSTÄLLNING

Inträdet på arbetsmarknaden efter yrkeshögskolan

Ämnesområde

Utbildning och forskning

Statistikområde

Befolkningens utbildning

Produktkod

UF0512

Referenstid

2025

Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistiska centralbyrån
Kontaktinformation	Evalena Andersson
E-post	evalena.andersson@scb.se
Telefon	010 - 479 61 50

Innehåll

1	Statistikens sammanhang	3
2	Undersökningsdesign	3
2.1	Målstorheter	3
2.2	Ramförfarande	3
2.3	Förfaranden för urval och uteslutning	3
2.4	Insamlingsförfarande.....	4
2.4.1	Datainsamlingsmetoder	4
2.4.2	Mätning.....	5
2.4.3	Bortfallsuppföljning	5
2.5	Bearbetningar.....	5
2.6	Granskning.....	6
2.6.1	Granskning under insamlingen	6
2.6.2	Granskning av mikrodata	6
2.6.3	Granskning av makrodata	6
2.6.4	Granskning av redovisning	6
2.7	Skattningsförfarande	6
2.7.1	Principer och antaganden	6
2.7.2	Skattningsförfarande för målstorheter.....	7
2.7.3	Skattningsförfarande för tillförlitlighet.....	9
2.7.4	Röjandekontroll	9
3	Genomförande	9
3.1	Kvantitativ information.....	9
3.2	Avvikelser från undersökningsdesignen	9
	Bilaga: Frågeformulär	10

1 Statistikens sammanhang

Statistiken bygger på en undersökning riktad mot studerande som examinerats från en yrkeshögskoleutbildning 2024. Undersökningen visar inträdet på arbetsmarknaden och överensstämmelsen mellan yrkeshögskoleutbildningen och arbete.

Liknande inträdesundersökningar har tidigare genomförts av SCB för gymnasieavgångna och examinerade från högskolan.

Undersökningen om yrkeshögskolan har genomförts av SCB vart tredje år sedan 2019 och åren däremellan görs den på uppdrag av Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH).

Statistikens kvalitet beskrivs i kvalitetsdeklarationen som finns tillgänglig på www.scb.se/UF05012 under rubriken *Dokumentation*.

2 Undersökningsdesign

2.1 Målstorheter

De viktigaste statistiska målstorheterna utgörs av

- Nuvarande sysselsättning
- Överensstämmelse mellan nuvarande arbete och utbildning
- Nöjdhet med utbildningen.

Målpopulation består av personer som tagit examen från utbildningsomgångar med avslut under 2024.

2.2 Ramförfarande

Populationen utgjordes av de 22 882 personer som enligt MYH:s studiedokumentationsregister examinerades från YH-utbildningar med avslutsdatum under 2024. Där ingår endast de som vid tidpunkten för undersökningen är folkbokförda enligt Registret över totalbefolkningen (RTB).

Under insamlingsförfarandet framkom det att 237 personer inte längre tillhörde populationen utan utgjorde känd övertäckning, det vill säga den övertäckning som identifierats. Orsakerna till övertäckning var bland annat att personerna emigrerat eller avlidit. Därmed återstod 22 645 personer i populationen.

Observationsobjekten är individerna i rampopulationen.

Det är personerna i populationen som är källan till uppgifterna i och med att de svarar på enkätfrågor.

2.3 Förfaranden för urval och uteslutning

Inget urval och ingen uteslutning förekommer i denna undersökning.

2.4 Insamlingsförfarande

2.4.1 Datainsamlingsmetoder

Undersökningen genomförs som en kombinerad webb- och pappersenkät. Totalt görs fyra utskick, med olika kontaktstrategi beroende på om man har digital brevlåda eller inte.

Utskick 1 – inloggningsbrev; digitalt till de urvalspersoner som har digital brevlåda, postalt till de som inte har digital brevlåda.

Utskick 2 – inloggningsbrev; digitalt till de urvalspersoner som har digital brevlåda, postalt till de som inte har digital brevlåda.

Utskick 3 – inloggningsbrev postalt till de som har digital brevlåda, pappersenkät till de som inte har digital brevlåda.

Utskick 4 – inloggningsbrev; digitalt till de urvalspersoner som har digital brevlåda, postalt till de som inte har digital brevlåda.

Samtliga utskick bestod av ett informationsbrev om undersökningen (missiv) med hänvisning till den sida där inloggning till webblanketten sker. Inloggning till webblanketten sker med e-legitimation, till exempel BankID, alternativt med inloggningsuppgifter i form av användarnamn och lösenord som finns i brevet. För digitala utskick är e-legitimation det enda möjliga inloggningssättet. För postala utskick får uppgiftslämnaren välja om de vill logga in med e-legitimation eller användarnamn och lösenord.

Totalt var det 94 procent av urvalspersonerna, som hade en digital brevlåda.

Insamling och skanning av de frågeblanketter som besvarats på papper utfördes av SCB.

Av de svarande var det 99 procent som svarade på webben och 1 procent svarade via pappersblanketten.

Tabell 4 Beskrivning av inflödet. Antal och andel svar

	Antal	Andel
Efter första utskicket	5 153	23
Efter andra utskicket	2 041	9
Efter tredje utskicket	1 023	5
Efter fjärde utskicket	1 216	5
Totalt antal svar	9 433	42
Bortfall	13 212	58
Urval exkl. övertäckning	22 645	100,0

2.4.2 Mätning

Frågorna i formuläret (se bilaga) har formulerats av SCB i samråd med Myndigheten för yrkeshögskolan. Frågeformuläret har granskats utifrån mätteknik.

Frågeformuläret innehöll 14 numrerade frågor. Frågeformuläret innehöll dessutom flertalet hoppfrågor.

Precis som tidigare år handlade frågorna bland annat om:

- Huvudsaklig sysselsättning innan yrkeshögskoleutbildningen
- Huvudsaklig sysselsättning idag
- Genomförande av LIA (Lärande i arbete) hos nuvarande arbetsgivare
- Förändring av arbetsgivare och arbetsuppgifter
- Överensstämmelse mellan arbete och utbildning
- Utbildningens relevans
- Tiden från avslutad utbildning till första jobbet
- Nöjdhet med utbildningen.

Statistikens kvalitet beskrivs kvalitetsdeklarationen.

Information om de slutliga observationsvariablerna och statistikens detaljerade innehåll finns på SCB:s webbplats. Där beskrivs alla variabler och värdemängder m.m. Dokumentationen finns på www.metadata.scb.se under *Inträdet på arbetsmarknaden*.

2.4.3 Bortfallsuppföljning

Bortfallet mäts som andel uteblivna svar av samtliga i urvalet exklusive övertäckningen. För att hålla nere bortfallet skickades tre påminnelser. Se avsnittet om datainsamlingsmetoder för mer information.

Inga adaptiva strategier användes för att minska bortfallet.

2.5 Bearbetningar

Uppgifter om de utbildningar som ingick i undersökningen hämtades från SCB:s register över Studerande och examinerade i yrkeshögskolan. Dessa uppgifter inkluderar utbildningsområde och detaljerad utbildningsinriktning, studietakt, studieform, utbildningslängd omräknad till heltid, studielän och funktionella analysregioner.

Uppgifter om de examinerades kön, ålder, nationell bakgrund och högsta utbildningsnivå innan yrkeshögskoleutbildningen påbörjades hämtades från SCB:s register över Studerande och examinerade i yrkeshögskolan.

Inga imputeringar av partiellt bortfall eller objektsbortfall har gjorts.

2.6 Granskning

2.6.1 Granskning under insamlingen

Registrering av data från frågeformulär på papper skedde genom att inkomna formulär lästes in maskinellt (skanning).

Skanningsprogrammet kontrollerar att korrekta värden registrerades vid skanningen, till exempel om svar var otydligt markerade. De värden som föll ut som fel vid dessa kontroller rättades upp manuellt med stöd av skanningsprogrammet, genom så kallad verifiering.

2.6.2 Granskning av mikrodata

Vid förekomst av dubbelmarkeringar, det vill säga om fler svarsalternativ fanns angivna för en fråga som bara fick ha ett svar, gjordes en markering i datafilen för senare manuell kontroll. Rättning av dubbelmarkeringar skedde slumpmässigt mellan två svar. Antalet dubbelmarkeringar var mycket litet då nästan samtliga har besvarat enkäten via webben.

Ytterligare kontroller som gjordes var bland annat att endast valida värden förekom i materialet samt att så kallade hoppinstruktioner hade efterföljts.

2.6.3 Granskning av makrodata

Eftersom många totaler och deltotaler återkommer i flera av de tabeller som tas fram och publiceras, jämfördes antalsuppgifterna mellan tabellerna.

2.6.4 Granskning av redovisning

Inför publicering granskades samtliga framställda tabeller.

SCB kontrollerar att alla tabeller finns med och att ingen av dem är tom eller innehåller obegripliga värden, till exempel interna koder. Rubriker och förklaringar till tabeller granskas så att de är korrekta. Slutligen utfördes kontroller av överensstämmelse där samma siffervärde eller text används på flera ställen.

2.7 Skattningsförfarande

2.7.1 Principer och antaganden

Undersökningen är en totalundersökning med bortfall. Kalibrering används för att kompensera för bortfallet.

Vikter har beräknats så att resultat kan redovisas för hela populationen och inte bara för de svarande. Vikterna kompenserar för objektsbortfallet men inte för det partiella bortfallet. Om vikterna inte används så kan resultaten bli helt missvisande, speciellt om olika urvalspersoner haft olika sannolikhet att komma med i urvalet.

De kalibrerade vikterna har den egenskapen att de vid skattning av populationstotalen, för var och en av de hjälpvariabler som används för att fastställa de kalibrerade vikterna, resulterar i en skattning som överensstämmer exakt med den registrertotal som används för att fastställa de kalibrerade vikterna. Detta innebär bland annat att alla antalsskattningar för hjälpvariablerna som baseras på de kalibrerade vikterna överensstämmer med de storheter som finns i undersökningens rampopulation.

Kalibreringen (punktskattningar och konfidensintervall) och de tabeller som presenteras i temarapporten har tagits fram med hjälp av SAS och variansprogrammet ETOS.

2.7.2 Skattningsförfarande för målstorheter

Vikter har beräknats för att kunna redovisa statistiken för hela populationen och inte endast för de svarande. På grund av bortfall i enkätundersökningen så används hjälpinformation på individnivå i avseende att reducera de skevheter som detta bortfall kan leda till.

För att få god kvalitet på skattningarna används hjälpinformation. Ett antal variabler, som samvarierar med svarsbenägenhet och som skulle användas som redovisningsvariabler, har används för viktberäkning och estimation.

Följande hjälpvariabler har använts:

- Kön
- Ålder
- Födelseland
- Civilstånd
- Högsta utbildningsnivå innan YH-utbildningen
- Utbildningsområde
- Studietakt
- Studieform.

Variablerna används som hjälpinformation i en kalibreringsestimator. Estimatorn används för att skapa kalibrerade vikter och kalibrerade skattningar av de parametrar som är av intresse.

Vi har en population U bestående av N personer. De parametrar vi är intresserade av är vanligtvis funktioner av två totaler $Y = \sum_U y_k$ och $Z = \sum_U z_k$, där y_k är värdet på variabel y för person k och z_k värdet på en annan variabel för samma person. Vanligtvis är y (och även z) en dikotom variabel, d.v.s.

$$y_k = \begin{cases} 1 & \text{om person } k \text{ har studerade egenskap} \\ 0 & \text{för övrigt} \end{cases}$$

Vanligtvis är vi också intresserade av parametrar för redovisningsgrupper. Låt oss benämna dessa $U_1, \dots, U_d, \dots, U_D$, där

$U = \bigcup_{d=1}^D U_d$. Totalen för redovisningsgrupp d kan skrivas

$$Y_d = \sum_U y_{dk}$$

$$\text{där } y_{dk} = \begin{cases} y_k & \text{för } k \in U_d \\ 0 & \text{för övrigt.} \end{cases}$$

Z_d bildas på likartat sätt.

En generell parameter för redovisningsgrupp d (d kan också avse hela populationen) kan skrivas $\theta_d = C \frac{Y_d}{Z_d}$, där C är en konstant.

Den vanligaste parametern är en procentuell andel, som erhålles när $C = 100$ och $z_k = 1$ för alla k , och y är definierad enligt (4.1). Om vi låter N_d vara antalet personer i redovisningsgrupp d , då kan parametern skrivas

$$P_d = 100 \frac{\sum_U y_{dk}}{N_d}$$

I den "konventionella" estimatorn används ingen ytterligare hjälpinformation än stratifieringsinformationen.

I syfte att erhålla en estimator med mindre urvalsfel och bortfallsskevhet än den "konventionella" estimatorn ovan utnyttjar vi hjälpinformation också i estimationen. Vi bildar en hjälpvektor $\mathbf{x}_k$, som anger till vilka kategorier av kön + ålder + födelseland + civilstånd + utbildningsområde + studietakt + studieform + högsta uppnådda utbildningsnivå som person k tillhör. Vi framställer hjälptotalerna $\sum_{U_d} \mathbf{x}_k$ och utnyttjar denna hjälpinformation i en kalibreringsestimator.

Kalibreringsestimatorn för totalen Y_d har följande utseende:

$$\hat{Y}_{wd} = \sum_r d_k v_k y_{dk}$$

där

$$d_k = N_h / n_h \text{ för } k \in r_h$$

och

$$v_k = 1 + (\sum_U \mathbf{x}_k - \sum_r d_k \mathbf{x}_k)' (\sum_r d_k \mathbf{x}_k \mathbf{x}_k')^{-1} \mathbf{x}_k$$

Vid skattning av en parameter av typen $\theta_d = C \frac{Y_d}{Z_d}$ skattas respektive total med hjälp av kalibreringsvikten v_k .

2.7.3 Skattningsförfarande för tillförlitlighet

Konfidensintervall är beräknade enligt en metod som i 95 procent täcker in det sanna värdet och beräknas enligt formeln:

$$\text{Punktskattning} \pm 1,96 \times \text{estimatorns medelfel}$$

2.7.4 Röjandekontroll

I tabellerna redovisas inga resultat för frågor med färre än 30 svar samt för svarsalternativ med färre än 3 svar. I det första fallet sekretessprickas svar för samtliga svarsalternativ. I det andra fallet sekretessprickas enbart svarsalternativet med färre än 3 svar.

3 Genomförande

3.1 Kvantitativ information

Totalt ingick 22 645 personer i rampopulationen exklusive 237 personer som utgjorde identifierad övertäckning. Orsakerna till övertäckning var bland annat att personerna emigrerat eller avlidit. Svar inkom från 9 433 personer, vilket gav en svarsandel på 41,7 procent.

3.2 Avvikelser från undersökningsdesignen

Inga avvikelser har gjorts.

Bilaga: Frågeformulär

**Du avslutade en
yrkeshögskole-
utbildning 2024,
vad gör du idag?**

Uppföljning av examinerade från YH-utbildningar med avslut 2024

1. Vilket/vilka var skälen till att du valde att studera på YH? <i>Flera alternativ kan markeras.</i> <i>Om du har studerat på flera YH-utbildningar, tänk på den som avslutades 2024.</i>	☐ Jag hade ett arbete, men ville förbättra mina möjligheter på arbetsmarknaden ☐ Jag var arbetslös och ville förbättra mina möjligheter på arbetsmarknaden ☐ Jag ville byta yrke ☐ Jag ville vidareutbilda mig inom mitt yrke ☐ Jag ville ta nästa steg i min karriär ☐ Jag ville gå en praktisk utbildning ☐ Jag ville få kontakt med arbetsgivare ☐ Annan orsak, skriv vilken:
2. Vilken var din huvudsakliga sysselsättning under sexmånadersperioden före din YH-utbildning? <i>Markera endast ett alternativ.</i> <i>Vid tillfällig frånvaro, t.ex. sjukdom, föräldraledighet eller semester, ange din normala sysselsättning.</i>	☐ Anställd ☐ Egen företagare/anställd i eget AB ☐ Arbets sökande/arbetsmarknadspolitisk åtgärd (även studieinriktade åtgärder) ☐ Studerande ☐ Annat
3. Vilken är din huvudsakliga sysselsättning idag? <i>Markera endast ett alternativ.</i> <i>Vid tillfällig frånvaro, t.ex. sjukdom, föräldraledighet eller semester, ange din normala sysselsättning.</i>	☐ Anställd ☐ Egen företagare/anställd i eget AB → <i>Gå till fråga 6</i> ☐ Arbets sökande/arbetsmarknadspolitisk åtgärd (även studieinriktade åtgärder) → <i>Gå till fråga 12</i> ☐ Studerande → <i>Gå till fråga 12</i> ☐ Annat → <i>Gå till fråga 12</i>
4. Genomförde du någon LIA-kurs hos din nuvarande arbetsgivare? <i>LIA = Lärande i arbete</i>	☐ Ja ☐ Nej ☐ Hade inte LIA
5. Har du samma arbetsgivare idag som före din YH-utbildning?	☐ Hade ingen anställning före YH-utbildningen → <i>Gå till fråga 7</i> ☐ Ja ☐ Nej
6. Har dina arbetsuppgifter förändrats jämfört med arbetsuppgifterna innan din YH-utbildning?	☐ Ja, de är mer kvalificerade ☐ Ja, de är mindre kvalificerade ☐ Nej, de är likvärdiga ☐ Inte jämförbart
7. Hur överensstämmer ditt nuvarande arbete med din YH-utbildning?	☐ Helt eller till största delen → <i>Gå till fråga 9</i> ☐ Till viss del → <i>Gå till fråga 9</i> ☐ Inte alls

8. Vad är skälet till att ditt arbete inte alls överensstämmer med din YH-utbildning? <i>Flera alternativ kan markeras.</i> ☐ Svårt att få ett arbete där jag vill bo ☐ Svårt att få ett arbete överhuvudtaget ☐ Har även en annan utbildning och arbetar inom det området ☐ Nuvarande arbete är mer attraktivt (arbetsvillkor, lön, karriär etc.) ☐ Har valt att vara kvar på mitt gamla jobb ☐ Saknar den erfarenhet som krävs ☐ Annat															
9. Oavsett om din arbetsgivare krävde det eller inte, tycker du att din YH-utbildning var en förutsättning för att du skulle få ditt nuvarande arbete?		☐ Ja, helt eller till stor del ☐ Ja, till viss del ☐ Nej, inte alls													
10. I vilken utsträckning tycker du att ... <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Helt eller i stor utsträckning</th> <th>I viss utsträckning</th> <th>Inte alls</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>a. ... du på din YH-utbildning fick lära dig det du behöver för att utföra ditt nuvarande arbete?</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>b. ... du använder det du lärde dig på YH-utbildningen i ditt nuvarande arbete?</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> </tbody> </table>					Helt eller i stor utsträckning	I viss utsträckning	Inte alls	a. ... du på din YH-utbildning fick lära dig det du behöver för att utföra ditt nuvarande arbete?	☐	☐	☐	b. ... du använder det du lärde dig på YH-utbildningen i ditt nuvarande arbete?	☐	☐	☐
	Helt eller i stor utsträckning	I viss utsträckning	Inte alls												
a. ... du på din YH-utbildning fick lära dig det du behöver för att utföra ditt nuvarande arbete?	☐	☐	☐												
b. ... du använder det du lärde dig på YH-utbildningen i ditt nuvarande arbete?	☐	☐	☐												
11. Arbetar du inom något eller några av de områden din YH-utbildning var riktad mot?		☐ Ja, helt eller till största delen ☐ Ja, till viss del ☐ Nej, inte alls													
12. När fick du ditt första arbete/startade eget företag efter din YH-utbildning? <i>Räkna med alla avlönade arbeten oavsett längd, t.ex. vikariat och sommarjobb.</i>		☐ Har inte arbetat efter YH-utbildningen ☐ Hade redan arbete när utbildningen avslutades ☐ Inom 1 månad ☐ Inom 2–6 månader ☐ Efter mer än 6 månader													
13. Hur nöjd eller missnöjd är du med din YH-utbildning som helhet?		☐ Mycket nöjd ☐ Ganska nöjd ☐ Ganska missnöjd ☐ Mycket missnöjd													

Tack för att du svarade på enkäten!